7173
IV

Dar anonima 3.IX.1934.

Zasady Konstytucyi Prowincyi Polskiey pod Panowaniem Pruskiem

Art. I.

Zachowuiąc wolność wszelkim wyznaniom, Religia Katolicka Rzymska iest za narodową uznana.

Art. II.

Prawa teraźnieysze dla Włościan (czyli Chłopów) zostaną niezmienne.

Art. 3.

Własności czyli posiadania wszelkich mieszkańców iakiegokolwiek rodzaiu one są, zostaią pod gwarancyą Konstytucyi, i pod protekcyą Trybunałów czyli Sądów.

Art. 4.

Wolność i bezpieczeństwo Osób zostaie pod teyże gwarancyą, które pod żadnym pretextem są nietykalnemi. Prawo habeas Corpus będzie uważane iako punktem kardynalnym.

Art. 5.

Wszelkie Akta, czyli wyroki sądowe, prawodawcze, i sądownicze wychodzić będą w Języku polskim, który równie zachowany będzie w Tranzakcyach partykularnych, w Instrukcyi, czyli Naukach publicznych, i w Organizacyi wewnętrzney milicyi prowincyonalney.

Art. 6.

Urzędy i funkcye administracyjne i sądownicze, nie kto inszy odbywać będzie, tylko Obywatele tey Prowincyi, i ci którzy tam osiedli, i nabyli własności, oraz uznani będą przez Diploma za Inkolow.

Art. 7.

Administracya wewnętrzna tey Prowincyi będzie prowadzona przez Namiestnika

Krolewskiego, mieszkaiącego w Poznaniu w Mieście stołecznym tey Prowincyi, będzie miał przy boku Radę Naywyższą prowincyonalną, złożoną z dwunastu Członków, z których czterech wybierać będzie Ziazd Reprezentantów Prowincyonalnych. Namiestnik Krolewski będzie immediate w związkach z Gabinetem Krolewskim.

Art: 8.

Prowincya będzie podzielona podług potrzeb miejscowych na 3. 4. lub 5. Woiewodztw, z których każde Woiewodztwo będzie administrowane przez Kollegium Woiewodzkie złożone z Siedmiu do Dwunastu Członków, i prezydowane przez Starostę, którego równie iako i pierwsze cztery Osoby tego Zgromadzenia będą mianowane przez Krola, reszta zaś wybierani będą przez Obywatelów Woiewodztwo składaiących.

Art: 9.

Kollegium Woiewodzkie będzie mogło używać Kommissarzów Okręgowych dla wykonywania swych rozkazów.

Art: 10.

Administracya bezpośrednia w miastach pierwszey i drugiey klassy, będzie powierzona Radzie Municypalney, których połowa Członków wybierani będą przez Współobywatelów tego miasta.

Art: 11.

Corocznie odbywać się będzie Ziazd z Reprezentantów Prowincyonalnych, złożony:

1mo z dwunastu Deputowanych czyli Posłów wybranych przez Woiewodztwa.

2do z Dziesięciu deputowanych wybranych przez Miasta.

3tio z Biskupów i deputowanych czterech z Stanu duchownego.

4to z czterech Deputowanych z Instytutów Instrukcyi publiczney.

5to z Deputowanych z Kollegiów Woiewodzkich, których każde Kollegium po iednemu sobie wyśle

6to z Prezesów Trybunałów pierwszey i drugiey Instancyi.

7mo z trzech Sędziów podwyżnie wybranych do tego podług ich Starszeństwa.

8vo z trzech Członków Rady Nayważnieyszey Nominowanych, którzy wybierani będą co rok Namiestnik Królewski.

Reprezentanci Narodowi wybrani przez Woiewództwa, Stan duchowny, Miasta i Instytuty Instrukcyi publiczney zostawać będą na Urzędach przez lat cztery.

Art: 12.

Dzień zwołania Ziazdu, i oznaczenia iak długo ma trwać, oraz nominacya na Prezesa zależą od woli Królewskiey.

Art: 13.

Ziazd Reprezentantów rozbiera Projekta do Praw, które mu są przedstawiane przez Namiestnika Królewskiego, za zdaniem Rady Nayważnieyszey. Rozważa propozycye podane od Rządu, które się ściągaią do niektórych Modyfikacyi albo Odmian Budżetu stałego skarbowego. Tenże Ziazd Reprezentantów obiera, i ogłasza Czynności Administracyine rocznie każdey Prowincyi.

Ma prawo przesłania prośb do Tronu w potrzebach publicznych, i w życzeniach Krajowych.

Przesłać będzie Akta Zażaleń przeciwko urzędnikom w przypadku nadużycia Praw, lub Malwersacyi.

Tenże Ziazd wstawia się do Monarchy za temi, którzy sądzić będzie godnemi do przypuszczenia do Szlachectwa lub Indygenatu. Wybierać będzie Sędziów i Konsyliarzy Nayważnieyszych, którzy są Jego wyborowi zostawieni. Uchwały zaś Prawodawcze tego Ziazdu Reprezentantów

podane będą Tronowi do sankcyonowania przez Namiestnika Królewskiego.

Art: 14.

Sądownictwo ogłoszone za niepodległe przez Prawa.

Art: 15.

Sądy odprawiać się będą publicznie w materiach cywilnych i kryminalnych.

Art: 16.

Ustanowieni będą Sędziowie pokoju w miejscach podług potrzeb lokalnych, ciż Sędziowie obrani będą przez Województwa, zostawieni będą na Urzędach przez lat trzy.

Art: 17.

Obmyślony będzie sposób ustanowienia Sędziów okręgowych, dla sądzenia spraw pomniejszych między Chłopami i między Mieszczanami w Miasteczkach, i utrzymania porządku policyjnego.

Art: 18.

W każdym województwie będzie Sąd pierwszey Instancyi złożony z Prezesa i Sześciu Członków, z których człenkowie wybrani będą w zgromadzeniu Zjazdu Narodowego, ciż zostaną na Urzędach przez lat cztery. Ten sąd wszelkie sprawy kryminalne i Cywilne sądzić będzie.

Art. 19.

Sąd appellacyjny odbywać się będzie w Poznaniu, złożony będzie z dwóch Prezydentów i z Szesnastu Członków, z których dziewięć wybranemi będą przez Zjazd Narodowy, ciż zostawać będą na Urzędach przez lat trzy.
Ten Trybunał podzielony będzie na dwie Sekcye czyli Senaty, tak aby w drugiey i w trzeciey Instancyi wyroki mógł wydawać.

Art: 20.

Jeżeli wyroki dwóch pierwszych Instancyi są zgodnemi co do gruntu Sprawy, wtedy appellacya miejsca mieć nie może, chyba

Od

gdyby wyrok był zaskarżony o zgwałcenie wyraźne prawa, albo o opuszczenie ważney formy w procedurze, wtedy zdanie akademików przody zasięgnione być powinno.

Art: 21.

w przypadku przewidzianym w tym Artykule wyższego, oraz w przypadkach, gdyby wyroki dwóch pierwszych instancyi były niezgodnemi, zwłaszcza w sprawach kryminalnych, gdzie sentencya wskazuje na śmierć lub niesławę, droga Sekcya Sądu Nayważniejszego wyrok zaniesie bez appellacyi.

Art: 22.

gdy urzędnik publiczny zaskarżony będzie przez Zjazd narodowy, Trybunał Nayważniejszy czyli appellacyjny sądzić go będzie w postaci Nayważniejszego Sądu Narodowego (Sądu Seymowego:) lecz w tym przypadku temuż Trybunałowi dodane będzie sześciu Sędziów, z których trzech będzie z strony Rządu, a trzech z Zjazdu Narodowego.

Art: 23.

W sprawach jedynie kryminalnych, tam gdzie można będzie stosować się do teraźnieyszego światła i charakteru Narodowego, sposób sądzenia podług instytutu de Jury zaprowadzony będzie.

Art. 24.

Akta publiczne każdemu wiadome, w duchu praw dawnych będą zaprowadzone dla robienia tranzakcyi między partykularnemi.

Art: 25.

Edukacya i instrukcya publiczna powierzone są Komitetowi, który składać się będzie z połowy członków obranych przez Rząd, a z drugiey połowy przez Zjazd narodowy.

w Poznaniu będzie zaprowadzona Universitas Narodowa.

Prawo mówienia i wystawienia swey

myśli Powszechności, są zabespieczone, byleby nie przechodziły Ustaw w prawie oznaczonych.

Art: 26.

Urząd narodowy zatrudniać się będzie Redakcyą Kodexu Prowincyonalnego Praw Cywilnych i Kryminalnych, nie mniey Kodexu Procedury, które powinny bydź na zasadach legislacyi Pruskiey, lecz stosowane do względów fizycznych, lokalnych i Moralnych, Obywatelów teyże Prowincyi.

Art: 27

Zaprowadzone będzie Systema Milicyi Narodowey, która będzie zwadz. Wszystk. stanów, zawsze gotowych w przypadku potrzeby.
Milicya zaś nie może bydź użyta, tylko do potrzeby obrony wewnętrzney krajowey.

Art: 28.

W przypadku podatków Extraordynaryjnych, Prowincya ta nigdy więcey do nich nie będzie się przykładać, tylko w proporcyi możności skarbowey i ludności, w jakiey zostaie względem całego Królestwa Pruskiego, ta proporcya ustanowiona będzie w przeciągu tego roku, i nie będzie mogła bydź zmieniona tylko co lat dwadzieścia.

Art: 29.

Na każdym Seymie jeneralnym Królestwa Pruskiego, Prowincya Polska reprezentowana będzie przez Namiestnika oney Królewskiego.
W Berlinie będzie ustanowiony Sekretarz Stanu, który będzie Referendarzem Interesów teyże Prowincyi.

Art: 30.

Ustanowiony będzie Komitet z dziewięciu Obywatelów teyże Prowincyi, pre-

zydowany przez Kommissarzy w Zgromadzeniach, ktorzy zabawiaiąc się wpisaniem szczegulnym niniejszych zarad i wygotowaniem Aktu Konstytucyjnego, ktory gdy będzie stwierdzony przez Krola, wciągniony zostanie w Konstytucyą Generalną Krolestwa Pruskiego, tak iż będą uczestnikami Gwarancyi oneyże.

vel

ktory gdy będzie stwierdzony przez Krola, tym samym zostanie naymocniey i nayzupełniey zagwarantowany, a tym samym ustali — ufności wspol Obywatelów, i zmocni zawiązki niniejszey Inkorporacyi.

Ad Ta Prowincya złożona .... nazywać się będzie Xięstwem Poznańskim, albo Polskiemi Prusami; Herby tego Xięstwa będzie Orzeł biały .... Wcielenia Jey nieodmiennie do Krolestwa Pruskiego, zaradza się na Związku Konstytucyjnym niniejszego Statutu.

BOCH
GYMNA
BIBLI